

DOSSIER DE PREMSA
*Inauguració de les obres de restauració
de les Drassanes Reials de Barcelona*

Gener 2013

DOSSIER DE PREMSA

Inauguració de les obres de restauració de les Drassanes Reials

Després de més de 25 anys d'intervencions, i tres anys d'una part de l'edifici tancat, les Drassanes Reials de Barcelona obren de nou les portes al públic. Un moment llargament esperat tant pel Museu Marítim de Barcelona com per la ciutat, atès que es tracta d'un dels elements arquitectònics i urbanístics marítics més singulars i destacats, declarat Patrimoni Històric, Artístic i Científic de la Generalitat de Catalunya l'any 1937, i Monument Historicoartístic per decret del Consell de Ministres del Govern espanyol l'any 1976.

El Consorci de les Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona, format per la Diputació, l'Ajuntament i el Port de Barcelona, es va crear amb l'objectiu principal de rehabilitar l'edifici de les Drassanes Reials enguany fa 20 anys, el 1993. Les tres entitats van unir esforços per fer que la rellevància patrimonial i històrica que havia tingut l'edifici, sortís a la llum amb la seva màxima esplendor. Dur-ho a terme ha estat una àrdua tasca que finalment es podrà presentar a la ciutadania en aquesta data d'avui, 16 de febrer de 2013. I que continuarà amb la presentació d'una nova exposició permanent, i per tant, un nou Museu Marítim de Barcelona cap a finals del 2014.

L'última fase de les obres de rehabilitació de l'edifici han suposat una inversió de més de 17 milions d'euros, que han permès recuperar el monument històric més representatiu de la façana marítima de la ciutat i un dels més importants en construcció naval de la Mediterrània. El projecte de rehabilitació ha estat coordinat i gestionat pel propi museu, i ha estat possible gràcies a la fonamental aportació de la Diputació de Barcelona i de l'Ajuntament de Barcelona, a més de la del Ministeri de Foment.

Les obres han suposat una oportunitat única per excavar en profunditat i descobrir així la història de l'edifici. La troballa d'uns nous basaments de pilars ens han permès conèixer que hi va haver un edifici previ a l'actual, de les mateixes característiques, uns metres més avançat a la mar. També s'han descobert les restes d'una necròpolis romana de gran rellevància històrica per la ciutat de Barcelona.

La finalització de la darrera fase de les obres de restauració de les Drassanes Reials de Barcelona, iniciada el 2010, ha estat el pas definitiu per concloure la reforma integral del conjunt monumental, seu del Museu Marítim de Barcelona des del 1936. L'elaboració del *Projecte d'Actuació i Ordenació de les Drassanes Reials de Barcelona* aprovat pel Ple de la Diputació de Barcelona el 30 de maig de 1986, va planificar les obres que ja contemplaven la reforma de l'exposició permanent del museu. Ara que s'han finalitzat, el proper pas és iniciar la implantació d'aquest nou projecte museogràfic que culminarà amb l'obertura, d'aquí dos anys, d'un nou Museu Marítim de Barcelona: el repte definitiu per a la preservació i difusió de la cultura marítima catalana en el marc d'un referent cultural internacional.

Salvador Esteve i Figueras
President del Consorci de les Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona
i president de la Diputació de Barcelona

1. Text Inicial president del Consorci
2. Introducció: obres, inauguració i història
3. Obres
 - 3.1 Finalitzen les obres de restauració a les Drassanes Reials
 - 3.2 Intervencions realitzades
 - Plànol
 - Intervencions realitzades a les Grans Naus
 - Intervencions realitzades a La Casa del Governador, La Casa de Manteniment i el Portal de la Pau
 - Rehabilitació dels contraforts de l'avinguda de les Drassanes
 - 3.3 Inversions
 - 3.4 Antecedents
 - El Pla director (fases anteriors)
 - Breu història dels usos de l'edifici
 - 3.5 Les Drassanes en m²
 - 3.6 Fitxa tècnica
4. Intervencions arqueològiques
5. Estudis de recerca i investigació històrica
6. Les Drassanes del futur: el nou Museu Marítim de Barcelona

Les Drassanes Reials reobren les portes

- **Finalitzen les obres de rehabilitació del conjunt monumental, que ha mantingut una part de l'edifici tancat durant 3 anys**
- **Inauguració de les obres el dissabte 16 de febrer amb jornada de portes obertes tot el cap de setmana**
- **Les obres han permès redescobrir la història de l'edifici i de la ciutat**

El 16 i 17 de febrer les Drassanes Reials de Barcelona reobren les portes a la ciutadania en tota la seva totalitat, després de tres anys de tancament d'una gran part de l'edifici. Tot i que les intervencions de conservació i rehabilitació de l'edifici es van iniciar fa més de 25 anys, ha estat aquesta última fase de les obres la que ha intervingut el gruix més important i cabdal de l'edifici: 9.000 m², dels 19.000 totals de la seva superfície.

L'aportació fonamental de la Diputació, junt amb les de l'Ajuntament i el Ministeri de Foment han fet possible la conservació d'aquest monument historicoartístic. La inversió total comprèn intervencions arquitectòniques, intervencions arqueològiques i estudis de recerca i investigació històrica de l'edifici amb un pressupost de més de 17 milions d'euros. Les intervencions arquitectòniques inclouen tres grans projectes d'obres que s'han dut a terme al mateix temps i que han permès finalitzar definitivament les remodelacions al conjunt monumental.

El dissabte 16 de febrer de 2013 a les 12h està prevista una festa ciutadana amb la inauguració de les obres, presidida pel president de la Generalitat, Artur Mas; i que compta amb la presència de la Ministra de Foment, Ana Pastor; el president de la Diputació i del Consorci de les Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona, Salvador Esteve; l'Alcalde de Barcelona, Xavier Trias i el president del Port de Barcelona, Sixte Cambra, entre d'altres autoritats.

Per celebrar la reobertura del conjunt arquitectònic de les Drassanes, el Museu Marítim de Barcelona organitza una jornada de portes obertes els dies 16 i 17 de febrer i una sèrie d'activitats gratuïtes adreçades a tota la ciutadania. Entre aquestes destaquen les visites guiades, el festival lumínic a diversos punts de l'edifici, i l'obertura al públic de l'accés pel Portal de Santa Madrona per primera vegada després de més de 20 anys.

L'última fase de les obres de rehabilitació a l'edifici de les Drassanes Reials han fet reescriure la història de l'edifici i de la ciutat. L'envergadura de les obres han permès per primera vegada una rebaixa del sòl de gran profunditat i descobrir així uns nous fonaments que ens han permès conèixer que hi va haver un edifici previ a l'actual, de les mateixes característiques, uns metres més avançat a la mar. També s'han descobert les restes d'una necròpolis romana de gran rellevància històrica per la ciutat de Barcelona.

La culminació d'aquestes obres suposa haver assolit un dels principals objectius del Consorci de les Drassanes Reials de Barcelona, creat enguany fa 20 anys entre la Diputació, l'Ajuntament i el Port de Barcelona: acabar la rehabilitació de l'edifici. A partir d'aquí es reformula un nou museu marítim per obrir-lo a la ciutat i al públic i convertir-lo en un centre de referència mundial del patrimoni marítim.

Finalitzen les obres de restauració de les Drassanes Reials de Barcelona

El Consorci Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona ha finalitzat les obres de restauració de les Drassanes Reials de Barcelona amb una darrera intervenció que s'ha efectuat en una superfície total de 9.000 m². Aquesta darrera fase ha inclòs, per exemple, la rehabilitació integral de la teulada, la climatització de les naus centrals, l'anivellament del paviment, la construcció d'una nova biblioteca marítima, un nou centre de documentació, una sala per a activitats didàctiques i una sala de reserves amb les característiques necessàries per a la conservació de les peces.

L'última fase de les obres s'ha realitzat entre el 2010 i el 2012 i ha tingut un cost de 17 milions d'euros, provinents de la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament de Barcelona i el Ministeri de Foment. Les obres han consistit en la realització de tres grans projectes de remodelació que s'han fet coincidir en el temps: la millora dels pavellons més grans de l'edifici, coneguts com les Grans Naus; la rehabilitació dels contraforts de l'Avinguda de les Drassanes, i la restauració de tres elements del conjunt arquitectònic com són el Portal de la Pau, la Casa del Governador i la Casa de Manteniment. Dins el pressupost s'hi ha inclòs també les intervencions arqueològiques i els estudis de recerca i investigació del conjunt arquitectònic.

L'edifici de les Drassanes Reials se situa entre els carrers de Josep Carner, l'Avinguda Drassanes, el carrer del Portal de Santa Madrona i l'Avinguda Paral·lel. Ocupa un total de 19.000 metres quadrats, que combina espais coberts de qualitat i espais verds i de lleure per a tots els públics i que té una gran importància com a espai de convivència i relació a la ciutat, enriqueix el panorama arquitectònic local i consolida l'oferta turística i cultural nacional.

Les obres de rehabilitació de les Drassanes Reials formen part dels compromisos aprovats en el *Projecte d'Actuació i Ordenació de les Drassanes Reials de Barcelona* aprovat pel Ple de la Diputació de Barcelona el 30 de maig de 1986. L'origen d'aquests compromisos és la redacció del *Pla Director de les Drassanes* redactat el 1985, que va establir les reformes i restauracions necessàries tant per utilitzar d'una manera coherent tot l'espai edificat, com per millorar la relació del conjunt de les Drassanes amb la ciutat. Aquest pla establia la restauració de l'edifici en quatre fases: les dues primeres es van inaugurar el 2003 amb una superfície intervinguda d'uns 5.000 m². Les dues darreres han intervingut un total de 9.000 m² i s'inauguren aquest 16 de febrer de 2013. En total s'han realitzat obres en 14.000 m², dels 19.000 totals del conjunt arquitectònic. Abans del *Pla Director* es van fer obres a altres parts de l'edifici com ara la Sala Marquès de Comillas.

L'execució de l'obra ha comportat tancar les Grans Naus durant tres anys. En aquest espai s'hi situava la col·lecció permanent del Museu Marítim de Barcelona, que es va haver de traslladar peça a peça a unes naus industrials condicionades per al seu manteniment, a Navàs. Les obres a les Drassanes Reials han condicionat una sala de reserva amb climatologia especial per a la correcta conservació de les peces, un nou espai per a la biblioteca del museu, un nou Centre de Documentació Marítima i una aula d'activitats didàctiques, entre d'altres. Intervencions realitzades amb l'objectiu de preservar l'edifici, la col·lecció i per tant el futur Museu Marítim de Barcelona.

Intervencions realitzades

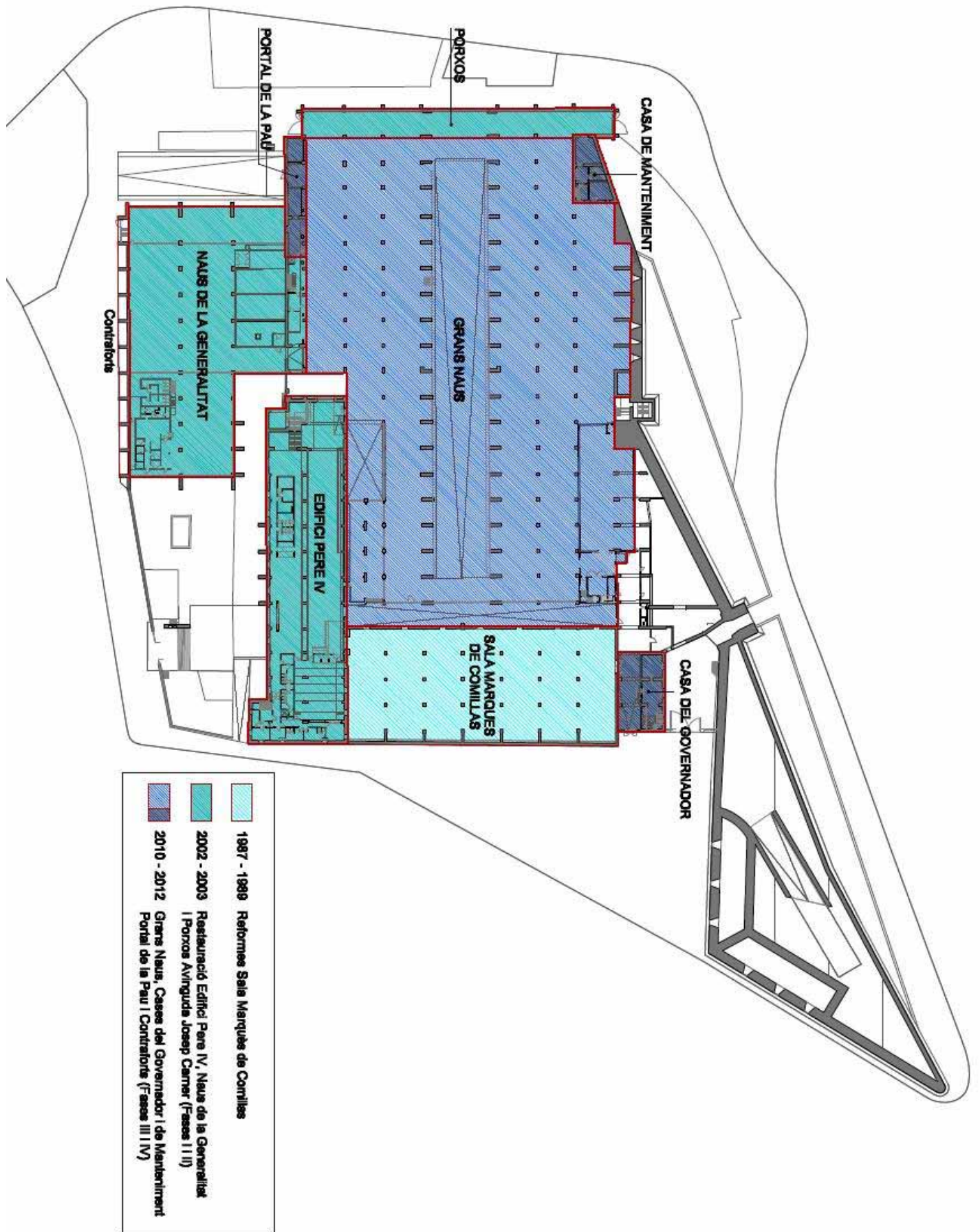
Les obres de la darrera fase del *Pla Director de les Drassanes* són la continuació i culminació de les diferents intervencions de restauració i rehabilitació a l'edifici entre els anys 1990 i 2003. En aquesta darrera fase s'han dut a terme tres grans projectes d'obra que s'han fet coincidir entre els anys 2010 i 2012 i que s'inauguren el 16 de febrer de 2013. Els tres projectes d'obra realitzats són:

- 1) Obra de rehabilitació de les Grans Naus (àrea en vermell)
- 2) Obra de rehabilitació dels contraforts de l'avinguda de les Drassanes (línia groga)
- 3) Obres de rehabilitació del Portal de la Pau, Casa de Manteniment i Casa del Governador (cercles grocs)

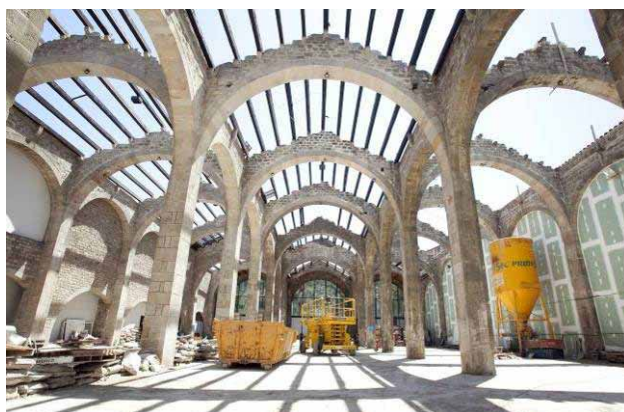
El conjunt arquitectònic de les Drassanes Reials inclou 8 parts diferenciades: les Grans Naus, les Naus de la Generalitat, la Casa del Governador, la Casa de Manteniment, el Portal de la Pau, els Jardins de Baluard, l'edifici de Pere IV i el Jardí del Rei, a l'entrada actual. Les intervencions realitzades a l'edifici en la darrera fase han rehabilitat les Grans Naus (rectangle vermell), els contraforts (línia groga), i el Portal de la Pau, la Casa del Governador i la Casa de Manteniment (cercles grocs a la imatge superior).

En la primera i segona fase es van rehabilitar i restaurar les Naus de la Generalitat (tres naus de menors dimensions adjacents als contraforts), l'Edifici de Pere IV (naus de l'entrada actual, pel Jardí del Rei) i el porxo de les Grans Naus (davant edifici de la Duana, al passeig Josep Carner). Així, en total, les obres realitzades al conjunt arquitectònic al llarg d'aquests 25 anys han restaurat gairebé un 80 % del conjunt monumental:

Intervencions realitzades a les Grans Naus

L'espai conegut amb el nom de Les Grans Naus correspon als pavellons centrals i més grans del conjunt arquitectònic. Espai on en temps medievals es construïen les galeres i sortien al mar pels porxos del passeig Josep Carner. Les Grans Naus suposen una superfície de 6.996 m² dels 19.000 totals de les Drassanes Reials.

Les obres realitzades a les Grans Naus són: la climatització integral de l'espai, amb sòl refractant que emet escalfor, així com aire condicionat; la creació d'una nova sala de reserves que permetrà conservar les peces de la col·lecció permanent del museu en bon estat; una nova aula per a activitats escolars; un nou Centre de Documentació Marítima i una nova biblioteca marítima. Entre les intervencions realitzades destaquen la rehabilitació integral de la teulada (amb aïllament tèrmic, reforç de l'estructura i impermeabilització que han comportat la incorporació de fins a 8 capes de materials entre les bigues de fusta interiors i les teules exteriors); l'habilitació d'instal·lacions de climatització, electricitat, intrusió, detecció i extinció d'incendis, que han suposat l'aixecament del paviment, a destacar la instal·lació de calefacció a través de sòl refractant que permetrà la climatització, per primera vegada, a l'espai central del conjunt arquitectònic on s'hi situarà la col·lecció permanent. Amb totes les instal·lacions, s'ha renovat per complet la pavimentació i s'ha anivellat el sòl. El pressupost total d'aquest projecte és de 13.393.866 euros. L'execució de l'obra s'ha hagut de realitzar en coordinació amb les excavacions arqueològiques.

Intervencions realitzades a La Casa del Governador, La Casa de Manteniment i el Portal de la Pau

Les obres realitzades en aquestes tres edificacions del conjunt arquitectònic es van realitzar conjuntament i sota un mateix projecte d'intervencions arquitectòniques. Les obres van començar per la Casa del Governador l'abril de 2011, i van seguir pel Portal de la Pau i a la Casa de Manteniment.

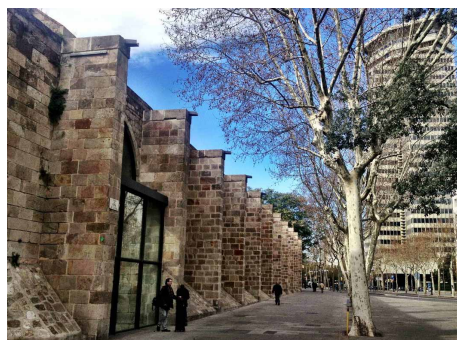

El Portal de la Pau, situat a l'extrem de l'edifici per l'avinguda de les Drassanes amb passeig Josep Carner, era l'antiga entrada al Museu Marítim de Barcelona. Va ser necessària una rehabilitació de l'estructura, adequant climatològicament la coberta, els tancaments i restaurant la façana.

A la Casa del Governador es va detectar una patologia estructural oculta en l'embigat de fusta i forjats de l'edifici, que va fer necessària una rehabilitació integral. S'ha reforçat la coberta i els revestiments de fusta, l'estructura, totes les instal·lacions i els tancaments, també s'ha restaurat la façana. La Casa de Manteniment se situa a l'extrem de l'avinguda Paral·lel, amb passeig Josep Carner. Les anomalies estructurals han requerit una reforma integral interior, tant de coberta, com d'estructura, instal·lacions, tancaments i façana. El pressupost total d'aquestes intervencions arquitectòniques previstes en un mateix projecte és de 1.546.427 euros.

Rehabilitació dels contraforts de l'avinguda de les Drassanes

El mal estat dels contraforts del mur de l'avinguda de les Drassanes n'han fet necessària la seva reconstrucció integral. Els contraforts es van construir a finals de la dècada dels cinquanta i presentaven greus defectes estructurals. Per aquest motiu es va procedir a l'enderroc i s'han habilitat uns fonaments profunds per garantir-ne el manteniment en condicions de seguretat. El pressupost total d'aquesta intervenció és de 447.810 euros.

Inversions

Pressupost obres de rehabilitació de les Drassanes Reials de Barcelona 2010-2012	
Estudis previs, redacció, direcció dels projectes arquitectònics	916.158 €
Execució total d'obres	15.388.103€
Execució d'obres Naus de la Generalitat	13.393.866 €
Execució d'obres Casa governador, Casa Manteniment, Portal de la Pau	1.546.427 €
Execució d'obres Contraforts de l'Avinguda Drassanes	447.810 €
Intervenció Arqueològica a les Grans Naus	626.034 €
Estudis de recerca i investigació històrica	129.525 €
TOTAL	17.059.820 €

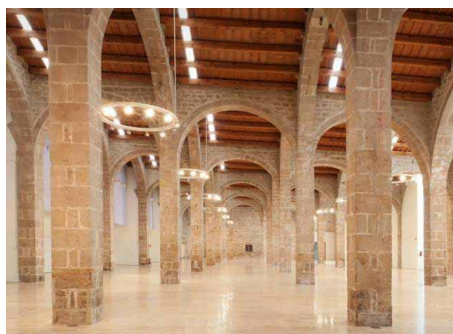
Distribució de les inversions en la rehabilitació de les Drassanes Reials de Barcelona	
Ajuntament de Barcelona	10.900.000 €
Diputació de Barcelona	5.000.000 €
Ministeri de Foment	1.159.820 €
TOTAL	17.059.820 €

Antecedents

El Pla Director

El *Pla Director de les Drassanes*, redactat el 1985 pels arquitectes Esteve i Robert Terradas, estableix les reformes i restauracions necessàries per a l'edifici. Tant per utilitzar d'una manera coherent tot l'espai edificat, com per millorar la relació del conjunt monumental amb la ciutat. Per desenvolupar el pla, el 30 de maig de 1986 la Diputació de Barcelona aprova el *Pla d'Actuació i Ordenació de les Drassanes Reials de Barcelona*.

En base a aquest *Pla Director*, entre el 1987 i 1989 s'executen les obres de restauració de la Sala Marquès de Comillas. L'any 1990 es crea el nou accés del museu a través del Jardí del Rei, l'entrada actual que se situa en una part de l'edifici que rep el nom de l'edifici de Pere IV. En aquesta mateixa àrea s'hi adequa una sala d'actes i l'àrea d'administració a la planta superior.

El *Pla Director* s'actualitza el 1999 i el 2001 es redacta el projecte executiu de les obres de rehabilitació del conjunt, dividides en 4 fases d'actuació, les dues primeres realitzades entre el 2002 i 2003 i les dues darreres finalitzades ara. La primera i segona fase es van realitzar durant 2002 i 2003 i van suposar les següents intervencions: recuperació del porxo del Passeig Josep Carner com a drassana; restauració i habilitació de l'edifici de Pere IV com a vestíbul i zona d'informació i acollida a la planta baixa, i per a zona d'oficines, gestió i biblioteca a la planta superior (entrada actual); adequació de les naus de les Naus de la Generalitat (s.XVII) com a sala d'exposicions temporals; i remodelació dels espais destinats a la cafeteria-restaurant i a la botiga del museu.

Les obres de la primera i segona fase del *Pla director* es van inaugurar a finals d'abril de 2003. Les de la tercera i quarta fase s'inauguren el 16 de febrer de 2013.

Breu història dels usos de l'edifici

Les Drassanes Reials de Barcelona són actualment la seu del Museu Marítim de Barcelona, i s'ubiquen en la façana marítima de la ciutat i al peu de la muntanya de Montjuïc. Les Drassanes van ser construïdes com a arsenal de galeres, embarcacions impulsades amb la força dels remes empesos majoritàriament per esclaus, al servei de la Corona d'Aragó.

Es considera que la construcció de grans embarcacions es va mantenir fins a mitjans del s. XVIII, quan va passar a mans de l'exèrcit espanyol i es va convertir en un centre productor d'artilleria i posteriorment en foneria de canons. El 1935 l'exèrcit dona l'edifici a la ciutat i s'hi comença a gestar al Museu Marítim de Catalunya. L'any 1937 l'edifici va ser inclòs en el Registre de Patrimoni Històric, Artístic i Científic de la Generalitat de Catalunya. El 1976 es va declarar Monument Historicoartístic per decret del Consell de Ministres d'Espanya.

Amb l'arribada de la democràcia el museu es redefineix fins que al 1993 es crea el Consorci de les Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona, integrat per la Diputació, l'Ajuntament i el Port de Barcelona amb un triple objectiu: acabar la rehabilitació de l'edifici; obrir la institució a la ciutat i al públic i convertir-la en un centre de referència mundial del patrimoni marítim. Enguany se celebren els 20 anys de la creació del Consorci, coincidint amb la culminació del primer dels seus tres objectius: finalitzar les obres de restauració de l'edifici.

Les Drassanes Reials en m²

Superfícies del conjunt arquitectònic de les Drassanes Reials	
Superfície exposició permanent (Grans Naus)	6.996 m ²
Superfície exposicions temporals (Naus Generalitat)	820 m ²
Sala Marquès de Comillas	1.660 m ²
Sala d'actes	173 m ²
Oficines Pere IV (inclòs antiga biblioteca)	1.217 m ²
Vestíbul	986 m ²
Casa del Governador (oficines internes i sala de restauració)	407 m ²
Casa de Manteniment (espais de vestuaris, menjador de personal, neteja i manteniment)	268 m ²
Portal de la Pau (futur centre de control integral i espais d'instal·lacions, magatzem i neteja)	276 m ²
Zones públiques sense bens culturals (aula didàctica, futura biblioteca, bar, botiga, etc)	963 m ²
Zones internes: drassana	310 m ²
Zones internes: magatzems expos temporals i publicacions (Naus Generalitat);	604 m ²
Zones internes de sales de reserva de col·leccions i documentació	417 m ²
Zones externes: Jardí del Rei i accés	1.670 m ²
Zones externes: Jardí del Baluard i muralla	2.290 m ²
Superfície total del conjunt monumental de les Drassanes Reials	19.057 m²

Fitxa tècnica

Rehabilitació del conjunt arquitectònic de les Drassanes Reials

REDACCIÓ I DIRECCIÓ GENERAL DEL PROJECTE:

- Doctors arquitectes Robert i Esteve Terradas

DIRECCIÓ D'OBRA:

- Doctors arquitectes Robert i Esteve Terradas
- Aparelladors Javier Toldedo i Alfonso Villarreal
- Arquitecte col·laborador Fase I i II: Josep Ferrando
- Arquitecte col·laborador Fase III i IV: Kees – Jan Van Gorsel

ADJUDICACIÓ DE L'EXECUCIÓ DEL PROJECTE D'OBRES:

- Empresa constructora: Closa Alegret S.A.

REDACCIÓ I DIRECCIÓ DEL PROJECTE D'INSTAL·LACIONS:

- Milián Associats S. A.

Intervencions arqueològiques realitzades

La inclusió de les Drassanes Reials de Barcelona al Registre de Patrimoni Històric, Artístic i Científic de la Generalitat de Catalunya l'any 1937 i la seva declaració com a Monument Històric i artístic l'any 1976, fan que sigui preceptiva qualsevol actuació al subsòl de l'edifici. Les intervencions arqueològiques que s'han dut a terme durant aquesta darrera fase de les obres de rehabilitació de l'edifici han tingut lloc a diversos punts de les Grans Naus amb un cost de 626.034 €. Els resultats d'aquestes intervencions han permès reescriure la història de l'edifici i de la ciutat de Barcelona

Les excavacions arqueològiques han tret a la llum les restes d'una necròpolis dels segles I al VI; els fonaments d'uns pilars del s. XIII que pertanyen a un edifici de les drassanes anterior a l'actual i un fossat on es construïen galeres entre els segles XIV i XVII. La rebaixa del subsòl i la recerca arqueològica es va dividir en dues fases, la primera dirigida per l'arqueòleg Esteve Nadal sobre una superfície de 2.500 m² (agost 2010-desembre 2011) i la segona dirigida per l'arqueòleg Iñaki Moreno, sobre 3.500 m² (setembre 2011-març 2012). Les intervencions arqueològiques es van realitzar sobre una superfície total d'uns 6000 m².

La necròpolis trobada durant les excavacions realitzades data entre els segles IdC i VIdC, època romana. Es tracta de la primera necròpolis de Barcelona amb tanta diversitat de ritus funeraris. Inclou fins a 36 enterraments (25 inhumacions i 11 incineracions), un mausoleu i urnes amb cendres, sis de ceràmica i cinc de vidre. Els darrers estudis del Servei d'Arqueologia de l'Ajuntament de Barcelona han permès saber que algunes de les peces trobades eren de marfil, la qual cosa indicaria que es tracten de llits funeraris de luxe, molt poc comuns a la península. El mausoleu s'ha mantingut a la vista dels visitants. D'altra banda, la dimensió de la necròpolis i la seva ubicació també van aportar noves dades sobre una de les vies de sortida de la urbs i la línia de costa, atès que s'estenia a les vores d'un dels camins d'accés a la ciutat i creua en diagonal les Grans Naus.

Les restes dels pilars dels S. XIII trobades durant les excavacions van evidenciar que les Drassanes actuals no són les primeres que es van aixecar en aquest emplaçament. Les naus de les drassanes medievals s'acostaven més al mar i arribaven fins a la meitat del passeig Josep Carner. Al segle XVI, per necessitats de més espai de construcció naval i per desperfectes en l'estructura de l'edifici, es va procedir a enderrocar-lo gairebé en la seva totalitat, per construir-ne un de nou, amb les mateixes característiques arquitectòniques, uns metres més endinsat. L'edifici actual es va construir a finals del s. XVI, principis del XVII i conserva un mur de l'edifici original i una part de la muralla medieval del s. XIII.

Una altra troballa destacable per a la història de l'edifici va ser el descobriment d'un fossat on es construïen galeres entre els segles XIV i XVII. Es tracta d'un gran rebaix esglaonat que corresponia a l'estructura necessària per construir aquest tipus d'embarcacions. El total del rebaix original era d'uns 60 metres de llarg amb una amplària de 10 metres, seguint el contorn i les característiques d'aquest tipus de naus. Els estudis apunten que dins d'aquest rebaix hi anava una estructura de fusta, sobre la qual es construïa i hi lliscava una galera, per tal que pogués sortir a la mar.

Estudis de recerca i investigació històrica

Les obres de restauració del conjunt arquitectònic de les Drassanes Reials han suposat una oportunitat única per a aprofundir en la recerca i investigació històrica de l'edifici. La confluència de moltes disciplines com ara l'arquitectura, l'enginyeria, l'arqueologia, la historiografia o la recerca han fet necessàries noves dades. Per aquest motiu, en el marc del *Programa de recerca Drassanes Reials de Barcelona*, s'han dut a terme nous estudis amb un pressupost de 129.525 €.

El *Programa de recerca Drassanes Reials de Barcelona* es va definir a partir de la creació d'una Oficina de Recerca l'any 2000 i més tard, de l'Observatori Permanent d'Història i Cultura Marítima de la Mediterrània, el 2007. El programa volia agrupar tots els estudis realitzats fins al moment i dotar-los de més coherència i cohesió. Els seus objectius passen pel tractament integral del conjunt arquitectònic, que engloba la seva conservació i restauració, l'estudi i interpretació i finalment la difusió i comunicació. Durant la darrera fase de les obres de restauració de l'edifici, paral·lelament als estudis tradicionals o vinculats a l'arquitectura i l'arqueologia, s'han realitzat propostes que tenen a veure amb l'aplicació de les noves tecnologies sobre el conjunt arquitectònic de les Drassanes Reials:

L'escàner laser terrestre (TLS)

L'aixecament amb escàner làser terrestre és un mètode ràpid, precís i eficient per recollir dades tridimensionals sobre els edificis. Ha permès la generació d'un model tridimensional de les Drassanes Reials a partir del qual es poden obtenir plànols exactes o models virtuals per a aplicacions de realitat augmentada.

La geoinformació: tecnologies de la informació geogràfica (TIG)

La implementació de les TIC han permès la creació d'un sistema de referència que facilita la localització, consulta i l'anàlisi de dades històriques sobre l'espai arquitectònic de les Drassanes Reials. Serveix per a la programació d'intervencions sobre l'edifici, especialment de treballs arqueològics, i per garantir l'accés i la distribució de geodades en connexió amb d'altres disponibles a la xarxa.

Els estudis historicoarquitectònics

Per conèixer el motiu que ha portat diversos punts de les Drassanes Reials a tenir l'aspecte actual, i quins són els materials constructius i els elements arquitectònics que l'han caracteritzat al llarg de la seva història, han estat necessaris els estudis historicoarquitectònics. Han permès programar les intervencions de restauració i facilitar les restitucions virtuals de les diferents formes que ha tingut l'edifici al llarg de la seva existència. Aquests estudis s'han realitzat a la Casa del Governador, la Casa de Manteniment i el Portal de la Pau.

La recerca documental i iconogràfica

La investigació i anàlisi dels documents històrics i les representacions gràfiques de les Drassanes Reials (en plànols, dibuixos, gravats i fotografia) han aportat dades sobre l'evolució de la construcció i el context històric en què s'insereix. Els seus resultats se sumen a altres dades aportades per altres disciplines amb l'objectiu de reconstruir la història, contrastar-la i completar les dades obtingudes en altres estudis.

Les Drassanes del futur: el nou Museu Marítim de Barcelona

El Nou Museu Marítim de Barcelona preveu obrir les seves portes a finals del 2014. Fins llavors, el públic podrà visitar les Drassanes Reials de Barcelona buides, només amb algunes de les peces més emblemàtiques de la col·lecció de l'MMB. Una oportunitat única que tindrà un temps limitat, fins que s'hi hagi d'implantar la nova exposició permanent.

Les Drassanes Reials de Barcelona restaurades obren les seves portes a la ciutadania el 16 de febrer de 2013 i durant un període limitat es podran gaudir les Grans Naus amb un aspecte del tot inusual: buides i diàfanes. Només hi haurà algunes de les embarcacions de la col·lecció permanent del museu, com ara la Galera Rial, la barca República, el llagut Jean et Marie, entre d'altres. Puntualment també s'hi podran veure exposicions temporals de temàtica marítima.

La reforma de l'exposició permanent del museu s'ha plantejat paral·lelament a la reforma de l'edifici. La concepció de la nova mostra, adjudicada als estudis AV62 i Bopbaa, se centrarà en la relació entre l'home i el mar. Incorporarà elements que facilitin el diàleg interactiu, l'experiència vivencial i el coneixement transversal de la cultura i la història marítima a partir de disciplines com són la música, la gastronomia, etc.

Els tres elements vertebradors del projecte són *PORTA-PONT-PORT*. Elements conceptuals, però alhora materials, que guiaran el visitant i serviran de fil conductor al llarg de l'exposició. *Porta* perquè es proposa una nova entrada al museu per mar: per les naus adjacents al Portal de la Pau, situades a la cantonada entre l'Avinguda Drassanes i el passeig Josep Carner. El *Pont* fa referència a la passarel·la que permet l'accés a una visió elevada de la Galera Reial, que s'ampliarà per arribar a l'altre extrem de les drassanes, permetent una perspectiva global de l'espai i l'accés a zones fins ara restringides, com els jardins del Baluard, el camí de ronda, i la vista de l'únic vestigi de la muralla medieval de la ciutat, del segle XV.

La zona designada *Port* és l'espai d'exposició de la col·lecció. Serà un centre d'interpretació de la relació de les persones amb el mar on confluiran la història, la ciència, la tècnica, l'etnologia i l'art. S'hi descobrirà com es construeixen els vaixells; que el port és un territori de frontera; que el litoral canvia i es fa servir de formes molt diverses; viatges i descobertes; conflictes al mar; el treball i la vida a bord dels vaixells, entre d'altres.

El discurs expositiu s'articularà mitjançant un sistema de boies i de xarxes. La boia es divisa de lluny i permet l'amarratge; la xarxa recull la pesca. Als àmbits del museu, les boies aproximaran al visitant a la temàtica tractada i les xarxes oferiran el material necessari per entendre-la i gaudir-la.

Finalitzar les obres de restauració de l'edifici ha estat el pas definitiu per fer el nou Museu Marítim de Barcelona possible. Les Drassanes Reials, una de les construccions navals de més magnitud entre les conservades, acolliran algunes de les embarcacions que s'hi han construït i que ara formen part del patrimoni marítim català i mundial. Les drassanes seran el receptacle d'un projecte cultural admirat arreu d'Europa, líder dels museus marítims de la Mediterrània.